

Eneco statement vraagbeleid hernieuwbare waterstof

Eneco ontwikkelt verschillende projecten voor waterstofproductie met elektrolyse. Eneco's meest bekende project is de Eneco-Electrolyzer die we willen realiseren in de Europoort in Rotterdam, nabij het waterstofnetwerk van HyNetwork en nabij waterstofgebruikende bedrijven in de haven.

Op dit moment vinden twee consultaties plaats die bepalend zullen zijn voor de afname van hernieuwbare waterstof door de industriesector, de transportsector en raffinaderijen.

- (1) Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) consulteert over het Besluit Energie Vervoer, waarin bedrijven met een jaarverplichting ervoor kunnen kiezen om certificaten te gebruiken die voortkomen uit de inzet van hernieuwbare waterstof in vervoer of hernieuwbare waterstofinzet in raffinaderijen.
- (2) Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) consulteert over een afnameverplichting voor de industrie (uitgezonderd het brandstofdeel van raffinaderijen) en daarmee samenhangend het invullen van de resterende verplichting middels een afnamesubsidie.

Graag reageren we met dit statement op beide consultaties.

Stel het beleid af op het verwachte aanbod van hernieuwbare waterstof

Voor de ontwikkeling van een hernieuwbare waterstofeconomie is beleid nodig dat de gehele keten van infrastructuur, aanbod en vraag tot stand brengt. Zonder de afstemming van de schakels in de keten komt het systeem niet van de grond.

Eneco is daarom blij dat Nederland ambitieuze stappen heeft gezet voor de realisatie van infrastructuur, de waterstofbackbone van HyNetwork. Daarnaast zijn vanuit het Klimaatfonds middelen vrijgemaakt voor productiesubsidies voor hernieuwbare waterstof (OWE) en de import van waterstof (H2Global). Het Planbureau voor de Leefomgeving (KEV-2024) verwacht dat in 2030 1,2 tot 1,5 GW aan elektrolysers gerealiseerd zal zijn op basis van de beschikbare middelen.

Om te zorgen dat ontwikkelaars voor deze 1,2 tot 1,5 GW elektrolyse-capaciteit daadwerkelijk een positieve investeringsbeslissing nemen, zullen er marktpartijen nodig zijn die de hernieuwbare waterstof willen afnemen. Voor een positieve investeringsbeslissing is ook nodig dat er voldoende zekerheid bestaat over een langere periode (10 jaar, met doorkijk naar 15 jaar) waarin er voldoende marktvraag naar hernieuwbare waterstof zal zijn.

Eneco roept daarom I&W en KGG op om op basis van het verwachte aanbod van hernieuwbare waterstof het afnamebeleid vorm te geven. Daarbij is van belang dat er duidelijkheid komt over het ingroeipad richting 2035, met doorkijk naar 2040. Hierbij kan een deel van de hernieuwbare waterstof ingezet worden voor de raffinagesector en directe gebruik in transport. Een ander deel kan worden ingezet in de industrie.

De ministeries kunnen op basis van de vereisten van de OWE en de modellen van het PBL het verwachte aantal draaiuren van de electrolyzers vaststellen en daarmee bepalen wat de jaarlijkse verwachte waterstofproductie zal zijn. Bovendien is deze waterstofproductie gesubsidieerd, zodat het voor aanbieders mogelijk is om de hernieuwbare waterstof betaalbaar voor afnemers aan te bieden.

Specifieke aanbevelingen bij de raffinageroute: kies voor bovenkant TNO-range

Voor de tijdige realisatie van electrolyzers is het van belang om snel (begin 2025) te besluiten over de raffinageroute en de correctiefactor om te voorkomen dat investeringsbeslissingen voor elektrolyse vertragen. Daarbij kan gekozen worden een hogere correctiefactor dan 0,4, aan de bovenkant van de range van het TNO-rapport over de correctiefactor (richting 0,7), zodat er voldoende ruimte wordt geboden voor de raffinageroute, naast directe inzet in transport.

Specifieke aanbevelingen bij de RFNBO-doelstelling voor de industrie

Afnameverplichting

Eneco stelt voor om wettelijk een realistische ingroeipad vast te leggen voor de beoogde RFNBO-afnameverplichting dat aansluit bij het verwachte aanbod van (gesubsidieerde) hernieuwbare waterstof, minus de verwachte inzet in transport en raffinage.

Bij de inrichting van de verplichting, is zekerheid over het afnamevolume van groot belang om het gewenste resultaat te bereiken, namelijk het afstemmen van de gehele waterstofketen. Eneco pleit daarom tegen het instellen van een zogenaamde “buy-out” (een afkoopbedrag voor bedrijven met een verplichting). Een buy-out kan leiden tot onzekerheid over het verwachte afnamevolume, aangezien de verplichting altijd afgekocht kan worden. Ook “borrowing” uit latere verplichtingsjaren zou gebonden moeten zijn aan limieten om te voorkomen dat verplichtingen onnodig lang naar de toekomst worden doorgeschoven en electrolyzers stil staan.

Voor het functioneren van het instrument is van belang dat boetes op basis van non-compliance stevig zijn en dat met de betaling van de boete de afnameverplichting zelf niet vervalt.

Indien extra flexibiliteit nodig is, zou de overheid kunnen overwegen om een afstemmingsmechanisme op zetten, dat bij overschotten meer HWI-certificaten vereist (“frontloading” met een maximum aantal jaar doorschuiven) en bij tekorten minder HWI-certificaten vereist (“backloading” door minder verplichting in ruil voor een strenger pad in latere jaren, met een maximum van een aantal jaar doorschuiven). Op deze manier blijft het totale afnamevolume op een transparante wijze geborgd, terwijl binnen een periode van een aantal jaren (bijvoorbeeld 3-jaarlijkse periodes) op voorspelbare wijze vraag en aanbod beter op elkaar worden afgestemd. De overheid zou a priori moeten definiëren wat een tekort en wat een overschot is en welke indicatoren worden gehanteerd om dit vast te stellen (bijvoorbeeld het aantal electrolyzers en importterminals dat wordt gerealiseerd). Dit afstemmingsmechanisme geeft de overheid de mogelijkheid om bij te sturen indien de realisatie van een electrolyser of importterminal sneller of langzamer gaat dan verwacht. Ook geeft het de overheid de tijd om eventuele flankerende versnellingsmaatregelen aan de aanbod- of vraagzijde te nemen, indien grote tekorten of overschotten optreden.

Afnamesubsidie

Vanuit overwegingen van kostenefficiëntie, zou de afnamesubsidie gericht moeten zijn op het tot stand brengen van de eerste afnamecontracten voor hernieuwbare waterstof met projecten die reeds een OWE-subsidiebeschikking hebben gekregen of anderszins kunnen aantonen in een

ver stadium van ontwikkeling te zijn en in een kansrijke positie te zijn om een finale investeringsbeslissing te nemen. Gezien het belang van waterstofproductie in Nederland, stellen we voor om bij de afnamesubsidie voorwaarden te stellen voor een gedeeltelijk inkoop van waterstof uit Nederlandse productie.

De afnamesubsidie kan ook worden opengesteld voor bedrijven die momenteel nog geen waterstof gebruiken, waarbij het bedrijf dan ook HWI-certificaten krijgt toegewezen om het nadeel ten opzichte van reeds bestaande waterstofgebruikers weg te nemen.

Het merendeel van de Klimaatfondsmiddelen voor 2025 zou beschikbaar moeten zijn om aanvullende hernieuwbare waterstofproductie in Nederland te stimuleren via de OWE, gezien het strategische belang en de systeemrol van elektrolyse. Aan de hand van resultaten van de eerste afnamesubsidie kan bepaald worden in hoeverre daarmee een bijdrage wordt geleverd aan de RFNBO industrie doelstelling voor Nederland. Indien de bijdrage onvoldoende is kan de overheid bijsturen door het de afnameverplichting aan te scherpen of door meer budget vrij te maken voor de afnamesubsidie.